

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 50.—
za en mesec . . . „ 4.50
za Nemčijo celoletno . . . 55.—
za ostalo inozemstvo . . . 60.—

V Ljubljani na dom

za celo leto naprej . . . K 48.—
za en mesec . . . „ 4.—
V spravi prejemov mesečno . . . 3.50

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 10.—
za Nemčijo celoletno . . . 12.—
za ostalo inozemstvo . . . 15.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 50 v
za dva in večkrat . . . 45 „
pri večjih naročitih primerih
popust po dogovoru.

Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostolpna petstvrsta K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredno ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Narodni svet in naš
gospodarski položaj.

(Poročilo prve seje Gospodarskega sveta.)

Narodni Svet je sklical v soboto dne 7. septembra 1918 prvo sejo Gospodarskega sveta, ki se je vršila v glavni dvorani magistrata ljubljanskega. Predsednik N. S., dr. Anton Korošec, je pozdravil navzoče, ki so se odzvali polnoštevilno povabilu. Opisal je v kratkih slikovitih besedah sedanji gospodarski položaj ter povdarjal, da živimo sedaj v velikih trenutkih. Ne le za politično življenje bodočih narodov, ampak tudi za gospodarsko blagostanje celega naroda je sedanji čas odločilen. Od nas je odvisno, ali bo vladalo pri nas blagostanje ali pa nas tlačila revščina. Ker se zaveda slovenski narod te odgovornosti, si je izbral kot najvišjo politično inštanco Narodni Svet, ki je danes sklical Gospodarski svet, da odstrani kolikor mogoče bremena, ki tlačijo naš narod ter da mu začrta gospodarska pota za bodočnost.

Vsi navzoči so sledili z vidnim zanimanjem referentu ter se udeležili debate.

Glede obnove akcije za Goriško se je po stvarnem razmotrivanju sklenilo, da se ustanovi v Gorici pisarno, ki ima dajati slovenskemu ljudstvu vse vrste informacij, zlasti pa pripomoči, da se mu čim prej dovolijo posojila, ki jih je vlada določila za obnovo Goriške, da se takoj izplačajo zaostale odškodnine za vojne dajatve in da se nakažejo podpore, ki jih je določila vlada za vojne oškodovance. Tej pisarni imajo biti na razpolago tudi tehnične moči. Pisarna naj skrbi zlasti tudi za pouk eventualno s predavanji po raznih krajih, da se ljudstvo posluži v največji meri vseh javnih obnovnih pomožnih akcij.

Pokrajinski odsek se bo nadalje brigal za kmetijsko kulturno obnovo zlasti za preskrbovanje z poljedelskim orodjem in drugimi potrebščinami. Posebno pozornost bo obračal na stavbeno obnovo. Treba gledati, da se združijo v to svrhu vsi zmožni obrtniki zlasti pa obrtniki na Goriškem.

Posredovale se bodo želje goriškega prebivalstva in njegove zahteve glede obnove pri centralnih in drugih uradih izven slovenske domovine.

Kere je vse obnovno delo zavisto od oprostitev delavnih moči in od aprovizacije, se naproša vse činitelje, naj tema dvema vprašanjem posvetijo vso pozornost. Pozdravlja se misel, da se osnuje slovenska aprovizacijska centrala. Pri tem naj se posebno gleda na aprovizacijo obrtnih podjetij, ki se bavijo z obnovo.

Gospodarski odsek je nadalje temeljito razpravljal o aprovizacijskih razmerah v naših deželah ter iskal sredstva, kako od pomoči bedi posebno na Primorskem. Po dolgi stvarni razpravi se je sklenilo, da se ima ustvariti organizacija, ki bo lajšala položaj gladujočim okrajem in slojem.

Za sedaj se smatra, da so potrebne nujne pomoči sledeči krogi: slovensko prebivalstvo na Goriškem, v Trstu in Istri, nadalje dijaštvo in slovensko delavstvo v industrijskih krajih. V to svrhu se bodo nabirale denarne podpore in živež, in posredoval nakup živil po prednostnih pogojih. Skrbelo se bo posebno za gladujoče in predvsem za mladino.

Da se more nakupiti nekaj živil pri nas, v Banovini in drugod za Primorsko in za slovensko delavstvo na Koroškem, se osnuje nakupna posredovalnica v primerni pravni obliki. Ta organizacija naj prične takoj z delom.

Za razdelitev nakupljenih živil se navetuje sledeče:

1. na Goriškem naj se ustvari organizacija, ki nam zagotovi, da naše prebivalstvo ne bo oškodovano na korist drugih in ki ji bode ljubljanska organizacija dajala v razdelitev živila, ki jih nakupi ali kot milodare dobi, in

2. za Istro, posebno za severozapadne dele dežele se napravi organizacija za razdelitev živil, ki jih bo dobavljala ljubljanska organizacija.

3. glede slovenskega delavstva naj se ustvari organizacija, ki bi prevzela razdelitev živil med slovenske delavce.

Po razgovoru teh najnujnejših vprašanj, to je obnove in aprovizacije, se je Gospodarski svet bavil s splošnim svetovnim gospodarskim vprašanjem ter z avstrijskim s posebnim ozirom na slovenske gospodarske razmere. Po dolgi stvarni debati se je prišlo do zaključka, da se bliža gospodarski položaj svojemu vrhuncu in da mu bode sledil preobrat. Da se obvaruje slovensko premoženje pred pretečo škodo, je sklenil Gospodarski svet, naj voli Gospodarski odsek štiri pododseke, ki naj mu po zaslišanju raznih činiteljev stavijo konkretne predloge.

Mali narodi.

Burianova mirovna nota se postavlja popolnoma na stališče tajne diplomacije nekaterih. O ljudstvu, o zastopstvu interesov malih narodov tu ni govora. In vendar je dejal nemški podkancler v imenu Nemčije, da ne bodo vlade same sklepale miru, ampak sporazumno z ljudstvom, in da se postavijo pravice manjših narodov pod mednarodno varstvo. In v času, ko uvideva vsak, da je notranja reorganizacija države predpogoj uspešnih mirovnih pogajanj, ko stopamo pred svet z novo mirovno ponudbo, pa govorimo še o tajni diplomaciji nekaterih, ki ne poznajo in nečejo poznati narodov monarhije. Ministrski predsednik Hussarek govori pa tedaj o »stari dobri Avstriji«, ki ima člen XIX. v svojih zakonih, ki je vsem narodom enako pravičen. Ali so besede Payerjeve o »malih narodih« samo pesek v oči, ali pa Burian in Hussarek namenoma obstruirata mirovno gibanje, ko se izogibata vprašanja rešitve našega notranjega avstrijskega problema in se nemški kurz ne samo nadaljuje ampak celo poostruje, kakor nam kažejo vsakdanji zgledi.

Zato nimamo v sedanjo mirovno noto Buriana veliko vere.

Čas beži! Položaj je tako zamoten. Sporazumen trajen mir pa je tako nujno potreben.

Wilson je rekel, da ne more biti govora o miru, dokler Nemci ne akceptirajo vseh 14 njegovih temeljnih mirovnih točk. Lloyd George je dejal v Manchesteru dne 12. t. m., da ni čas sedaj za kompromise. Bojevali se bomo do konca.

Clemenceau pa je pred tednom rekel, da je mirovno pogajanje sedaj izključeno. Besedo ima Foch.

In Orlandova »Epoca« pravi, da ne smemo Burianu verovati, ker je to volk v ovčji koži.

Zato je tem nujnejše potrebno sedaj, če hočemo omajati bojovito stališče državnikov entente, ako pridejo naši državniki z odrešilno besedo na dan, ne pa z avstrijskim in nemškim kurzom. In ta beseda se mora glasiti jasno in odločno: »Enakopravnost in lastna državnost vsem narodom. In glasiti se mora: Avstrijska in nemška vlada se strinjata in in podpirata ustanovitev samostojne jugoslovanske države Hrvatov, Slovencev in Srbov. To je problem malih narodov.

Nota rimski stolici.

Dunaj, 16. septembra. (K. u.) C. in kr. zunanje ministrstvo je dne 14. t. m. poslalo apostolskemu nunciju msgr. Valfre di Bonzo noto, ki se glasi:

»Po štirih letih nezaslišane borenja in strašnih žrtev, boj, ki opustoša Evropo, še ni prinesel nobene odločitve. C. in kr. vlada, ki jo je vodil vedno duh spravljivosti, katerega je izražala že v svoji noti 12. decembra 1916, je sklenila, da se približa vsem vojskujočim se državam in jih povabi, naj pripravijo pota častnemu miru potom zaupnega in neobveznega izmenjavanja misli.

C. in kr. vlada se ob tej priliki spominja najhvaležnejše dalekosežnega poziva, ki ga je Njegova Svetost papež lani poslal

vsem vojskujočim z opominom, naj iščejo sporazuma in zopet žive med seboj v brat-ski slogi.

V gotovem prepričanju, da sveti oče tudi danes hrepeni po tem, da bi bilo trpeče človeštvo kmalu zopet deležno blagoslova miru, upamo trdno, da bo spremljeval s simpatijo naš korak in da ga bo s svojim na celem svetu pripoznanim moralnim vplivom podpiral.

Prešeti te misli, naprošamo Vašo eksccelenco, blagovolite o priloženem besedilu note obvestiti Njegovo Svetost.»

Casopisje o mirovni
ponudbi.

Berlin, 16. septembra. (K. u.) Časopisi ne goje prevelikih nad glede na uspeh avstrijske ogrske note in izražajo bojazen, da bo še bolj pospešila vojne napore entente, ki jo bo tolmačila za slabost. »Vossische Zeitung« izvaja: »Vsekakor gre za dejanje, ki je Avstrija Ogrska odgovorna zanj. Postopanja Avstrije Ogrske v dosego miru ne smatramo, da je novo ali značilno, pač pa je lahko nevarno.« — »Börsen-kurier« piše: »Radi bi slišali, da so znana dunajski vladi dejstva, ki upravičujejo mirovni optimizem. Ravno tako ne poznamo vsebine predlogov, od katerih pričakujejo sestavitelji note ugodnega učinka na sovražnike in za katere pričakujejo potrditve zaveznikov.«

Berlin, 16. septembra. (K. u.) »Nord-deutsche Allgemeine Zeitung« piše: Odmev, ki ga je vzbudila včeraj razglašena nota Avstrije Ogrske vladam vseh velesil, v nemškem časopisju iznova dokazuje tolikokrat izraženo mirovno pripravljenost našega ljudstva. Povsod se pojavlja dejstvo, da v Nemčiji korak, ki ga je podvzel naš zaveznik, popolnoma umevajo in da odgovarja duhu, v katerem smo od pričetka sem vodili skupni boj za bodoči blagobit zveznih držav in narodov. Ako se pojavljajo kljub temu v marsikaterih krogih dvomi na uspehu postopanja naših zaveznikov, temelje na skušnjah, ki smo jih mi in naši zavezniki storili v vseh slučajih, v katerih smo stremili za tem, da uvedemo pogajanja, s katerimi upamo potom sporazuma hitreje končati vojsko, ki mesari Evropo. Upravičenost omenjenih dvomov je jasna, toda samoobsebi umljivo ne spreminja pripravljenosti nemške vlade, da se bo rada, in sicer precej udeleževala razgovorov, ki se bodo morebiti vsled novega nastopa Avstrije Ogrske vršili.

Berlin, 15. septembra. »Vorwärts« izvaja o Burianovi demarši med drugim: Med Burianovim in Hertlingovim nazorom o razgovoru v ožjem krogu ni stvarnega nasprotstva. Čudno se nam zato zdi, ker je važni korak podvzela Avstrija Ogrska sama. Morebiti se jim zdi v Nemčiji boljše, da nastopi kaka zvezna država sama, morebiti imajo proti takemu nastopu taktične pomisleke. Vse to pa le napravlja podvojeni neugodni vtis, ker se lahko sodi, da potrebuje Avstrija Ogrska bolj miru in da je miroljubnejša kakor Nemčija in da se je pojavil na notranji diplomatski fronti prelom. Najširši krogi nemškega ljudstva pozdravljajo korak Avstrije Ogrske in bodo gojili zaradi njega nade. Proti prenatrženemu optimizmu moramo svariti. Vseled krivde na obeh straneh so se liki gore visoko nakupile ovire miru. Dokler ne bodo Nemci umevali, da vojaško do zmage ne privedena vojska vsebuje odpove vsakemu razširjenju moči na zahodu in vzhodu in ne bodo na nasprotni strani uvideli, da njih najnovejši priborjeni orožni uspehi niso odločilni in jih ni mogoče poljubno nadaljevati, so ovire nepremagljive.

Kolin, 15. sept. »Kölnische Volkszeitung« pravi o Burianovi noti, da spada brez dvoma k najvažnejšim dogodkom vojnih let, ker na njeni resnosti in iskrenosti tudi sovražniki ne morejo dvomiti. Hert-

ling je tudi v smislu te note ponujal sovražniku roko k miru. Burian je bistveno uresničil, kar je napovedal Hertling v glavnem odseku. Burian zapušta tla javnih razgovorov iz dežele v deželo in se podaja na pot, ki je navadno v minulosti vodila k miru.

Ogrski glasovi.

Budimpešta, 15. septembra. »Vilag« piše: Bodisi usoda note kakršnakoli, to stoji, da bo v monarhiji dobrodejno učinkovala. »Az Ujsak« pravi: Če nota tudi ne doseže direktnega uspeha, bodo njeni postanski sadovi bogato poplačani.

Budimpešta, 15. septembra. Članek, ki ga je objavila socialno demokratična »Nepszava« o Burianovi noti, je cenzura v celoti črtala.

Bolgarsko časopisje.

Sofija, 15. septembra. (K. u.) »Vojni Izvestija« pišejo: Težko je napovedovati, kaj odgovori ententa Burianu. Njegov korak k zaželenemu miru je velik in drzen, a to ne zadošča, marveč bi morali napraviti podobna koraka tudi v Londonu in v Parizu.

Glasovi entente o mirovni demarši osrednjih velesil.

Kako sodi ententa o Payerjevih mirovnih nasvetih, je tudi važno za sodbo, kako bodo sprejeli Burianovo mirovno demaršo. Beležimo jih.

Francoski glasovi.

Bern, 14. septembra. Francosko časopisje piše, da izpolnjuje Payerjev govor govor, ki ga je govoril cesar Viljem. — »Temps« izjava: Dalekosežnost obeh govorov je enaka ničli. Takozvanega Payerjevega sporazumnega miru zavezniki ne morejo sprejeti. Njegove koncesije so le navidezne. Volja zaveznikov je, da nadaljuje vojsko. — »Petit Parisien« piše: Kar je izjavil Payer o izpraznitvi Belgije in Francije, je sicer zanimivo, toda zdaj le male važnosti. Alzaško-lorenškega vprašanja sploh ni omenjal. Zdi se, da zahteva pravico narodnim manjšinam le v Angliji, ne pa tudi v deželah osrednjih velesil. Izogibal se je vsega o kaki spremembi v Avstriji. Ogrski in hoče ohraniti vzhodni mir. Od Payerjevega miru do miru, o katerem mi sanjamo in ki ga pripravljajo čete entente, je pot še dolga. Payerjev govor je važen le v toliko, v kolikor nam predstavlja pobitost Nemčije v svetli luči. — »Matin« pravi: Nemce bomo poslušali takrat, kadar se bodo popolnoma odpovedali žejam gospodstva.

Sodbe Angležev.

Rotterdam, 14. septembra. Angleško časopisje se peča v dolgih člankih s Payerjevimi govorom, katerega odklanja. »Daily Chronicle« izjava: Če je tudi Payerjev govor izredno poučljiv v proučevanju nemške duše, je le brez vsakega pomena glede na mir. Mami nas z odkritosrčnostjo in zmernostjo. Ves njegov govor ne pove drugega, kakor da je Nemčija pripravljena opustiti ozemlja, ki jih je pridobila na zahodu, če dobi prosto pot na vzhodu. Obžalujemo, ker ne obsega niti besede, iz katere moremo sklepati, da hoče odškodovati Belgijo. Če bi Payer umeval šalo, bi molčal o vojnih odškodninah. Nesramna njegova trditev, da je Nemčija, ki je hotela in povzročila vojsko in se jo veselila, nedolžna in napadena stranka, ni mogla niti njegovih lastnih lahkovernih rojakov več izpeljati na led. Čisto jasno je, da Payerjevi pridržki glede na vzhod onemogočujejo, da bi sploh premišljevali o njegovih pogojih kot temeljih ureditve. »Morning Post« pravi: Payerjev govor dokazuje, da Nemčija svojih črt ne umika samo na bojišču. Iluzija o odločilni zmagi je izginila, toda vojska se bo nadaljevala z nezmanjšano silo, dokler ne bo Nemčija pripravljena, da sprejme mirovne pogoje zaveznikov. — »Daily Mail« izjava: Uspeh, ki so ga dosegli Američani pri St. Mihielu, še podčrtava nesramnost Payerja, katerega predlogi le dokazujejo, da je Nemčija na porazu zaveznikov obupala. Le kak nemški minister si more domišljevati, da bodo zavezniki izdajalskim Nemcem prepustili njih osvojitve na vzhodu in jim vrnilo njih kolonije. Naše geslo je: Nobenih kupcij, marveč pravico. — »Times« pišejo: Končno poznamo nemške mirovne pogoje. Dika južnonemškega liberalizma pl. Payer nam jih je naznanil tako odkritosrčno, da mu za to ne moremo biti dovolj hvaležni. Če so to njegovi nepreklicljivi mirovni pogoji, kakšni so šele pogoji, ki jih zahtevajo militaristi! Ne moremo si jih predstavljati, ker izvzemši odškodnin, bi pogoji pl. Payerja ne mogli biti skoraj ekstravagantnejši, če bi stale nemške armade v Parizu, če bi bila uničena britska mornarica in bi ležale ameriške sile na dnu morja. Payer je izjavil, da se odpoveduje Nemčiji svoji pravici do vojne odškodnine. V prvotni v Brestu Litovskem sklenjeni pogodbi se ji je tudi odpovedala, a je le izsilila od boljševikov, ki so ji štiti, 300 milijonov funtov šterlingov.

Italijansko časopisje.

Lugano, 14. septembra. Italijansko časopisje brije prešerno norce iz govorov državnikov osrednjih velesil in jih tolači, da

dokazujejo njih moralno pobitost in strah pred porazom. »Corriere della Sera« piše: Cesarjeve besede Kruppovemu delavstvu so naravnost groteskne in ne zasluži, da jih smatramo resnim. Ravno to velja za Payerjevo noto. Jasno je, da odnehanje pripoznava nemške neuspehe v Franciji. Armade zaveznikov bodo nadaljevale svoj zmagovalni pohod. »Secolo« pravi: Nemški mirovni predlogi dokazujejo, da je Nemčija za vse čase izgubila nado, da si pribori svetovno gospodstvo in se boji, da bo sledil vojaškemu porazu notranji preobrat. Končna zmagaja se mora priboriti z orožjem. Zvezni narodi so trdno odločeni, da bodo dosežne zmagi zasledovali dalje ne glede na sovražne pacifistične manevre.

Švicarsko časopisje.

Bern, 16. septembra. Švicarski listi objavljajo noto in komunikacije dobesedno z obsežnimi komentarji, ki podvzeti korak grofa Buriana najtopleje pozdravljajo.

Sodba švicarske javnosti.

Stockholm, 16. septembra. (K. u.) Avstrijska ogrska nota je v ospredju splošnega zanimanja in razmotrivanja časopisja. Listi izjavljajo, da ententa zdaj ne sme v svojem odgovoru odkloniti note in da mora sprejeti ponujano diskuzijo.

Stavka mestnih uslužbencev v Trstu.

Trst, 15. septembra 1918.

Danes, dne 15. t. m. so začeli stavkati mestni učitelji ter uradniki in uslužbenci municipalnih podjetij. Ustavila so takoj svoj obrat električna železnica, plin. Govori se, da bomo ostali tudi brez kruha in vode. Mesto je v temi, v kavarnah in gostilnah sede ljudje pri bleščavih svečah. Da stopijo v stavko, so sklenili uslužbenci in učitelji na današnjem skupnem shodu, ki so se ga udeležili tudi slovenski mestni učitelji in ki je trajal od 10. ure dopoldne do pol 5. ure popoldne.

Na shodu se je najprvo prebral odgovor vlade na stavljene zahteve. Ker pa ta ni zadovoljil udeležencev, so poslali deputacijo k namestniku, ki naj mu razloži bedno stanje učiteljev in uslužbencev in zahteva takojšnje in izdatne odpomoči. Zborovalci so med tem časom zborovali dalje in čakali, da se deputacija vrne. Pozno popoldne so potem sklenili soglasno, da prično takoj s stavko. — Beda učitelstva in uradnikov je priklopela do vrhunca. Glad in pomanjkanje silita k takim obupnim in radikalnim sklepom. Ako vlada takoj ne ugodí njih upravičenim zahtevam, kdo naj presodi, kakšne posledice bi to lahko rodilo?!

Obnovitveni odsek.

Dunaj, 13. sept. 1918.

Poroč. dr. Löwenstein je izjavil, da se vidi iz vedenja vlade, kakor bi ne mislila priznati, da ima vsak po vojni oškodovan državljan pravico zahtevati odškodnino. Vlada se izgovarja vedno na Ogrsko, češ, ako bi se v Avstriji priznala taka pravica oškodovancem, bi potem Ogrci ne hoteli prispevati k stroškom za povrnitev škode. Poročevalec zahteva od vlade, da jasno pove, ali priznava oškodovancu pravico do povrnitve škode ali ne. Kakršnen bo odgovor, tako bo poročevalec uredil svoje predloge.

Vladni zastopnik je izjavil, da se vlada pogaja z Ogrsko in da, ako sedaj pride do odškodovanja vojnih škod, potem stoji vlada na stališču, da mora cela monarhija to škodo plačevati; vlada se še vedno pogaja z Ogrsko.

Vsled te izjave od vladne strani je nastalo v odseku splošno ogorčenje. Vsi govorniki brez razlike strank in narodnosti so se izrekli za najodločnejši nastop, celo vsenemec Malik. Povdarjalo se je, da je brez vsakega pomena imeti ozire do Mažarov, kajti ti nočejo prispevati k stroškom. To je izjavil ogrski finančni minister v zbornici ob splošnem pritrujevanju celega parlamenta. Mažarom je še ljubše, ako so oškodovani Rumuni, Rusini in Slovaki, ker tako slabe njihove moči; enako je Mažarom po volji, ako Avstrijo slabi, ker s tem vedno bolj raste mažarska premoč. Ozirni do Mažarov so naravnost neumni, ker vsled teh le raste mažarska ošabnost. Nemški poslanci so povdarjali, da bi bilo naravnost nemoralno, ako bi država ne pomagala oškodovancem in svarili vlado pred posledicami njene malomarnosti, kajti obmejni narodi, ki so vsled vojne trpeli, bi morali naravnost odpasti od države, ako jih država v tej bedi pusti. Sklenilo se je vsled tega soglasno, da se preide v specialno debato zakonskega načrta ne glede na stališče vlade.

Vojno gospodarstvo.

Dunaj, 13. septembra 1918.

Danes dopoldne ob 10. uri je bilo posvetovanje komisije, ki je sestavljena iz prehranjevalnega odseka za vojno gospodarstvo in članov gospodarske zbornice. Po-

slanec Gostinčar je izjavil, da posvetovanje nima nikakega pomena, ker se ne more nič sklepati. V parlamentu ni časa za to, da bi porabili dobljene informacije, ki so navadno netočne in dvomljive.

Ljudstvo se upira in zabavlja čez vse centrale, med vsemi še najbolj čez centralo za usnje, ker ne dobi najpotrebnejšega usnja; če bo to šlo tako naprej, bodo ljudje hodili bosi na delo, otroci bosi v šolo, cerkev itd. Ljudstvo ima pravico zvedeti polno resnico, kako je s celo upravo, saj ono tudi nosi vsa bremena; tudi po vojski bodo vsa bremena zadela najhujše ljudstvo. Naj bi se skrbelo za to, da dobe usnjari na deželi dovolj kož v strojenje, da se pokvara prepreči, posebno velikih mas kož, kakor se sliši sedaj. Čevlarska obrt gineva, ker ni materijala. To povzroča neznozne cene čevlarskih del. Načelnik centrale za razdeljevanje usnja je poročal, da je prišlo pred vojsko na vsako osebo 80 dekaigramov usnja, sedaj ga pa pride 10 dekaigramov. Kakovost usnja je pa vrhutega taka, da odgovarja sedanjih 10 dekaigramov komaj enemu dekaigramu usnja mirnega časa. Delavstvo po tovarnah dobiva čevlje z lesenimi podplati, kar je v mnogih obratih nevarno. Potreba je v takih obratih odpraviti lesene podplate.

Izjalovljeni italijanski napadi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. septembra. Uradno:

Pri Moriju in na Monte Cimone smo odbili sovražne patrulje.

V »Sedmih občinah« je omagalo več italijanskih sunkov.

Sovražnik je v dolini Brente črto naših poljskih straž potisnil nekoliko nazaj.

V alpskem primorju so Italijani zaman poskušali, da nam iztrgajo, kar smo v zadnjih dneh pridobili na prostoru.

Načelnik generalnega štaba.

Pri Reki smo sestrelili ameriški aeroplan.

Dunaj, 16. sept. (K. u.) C. kr. vojno ministrstvo, mornariška sekcija poroča:

Dne 15. septembra opoldne je poskušal ameriški aeroplan opazovati naprave na Reki. V veliki višini od ene mornariških obrambnih baterij zadet, je padel goreč na tla. Ogrodje aeroplana smo našli.

Silni boji med Ailetto in Aisno. — Nemški letalci vrgli na Pariz 22.000 kg bomb.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. septembra. Uradno:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta in generalnega polkovnika pl. Boehna.

Na nižini Lyse in južno prekopa La Bassee smo z uspehom izvajali podjetja.

Med Havrincourtom in Epéchyem se je bil rano jutraj silen topovski boj, ki so mu pri in južno Havrincourta sledili delni napadi. Sovražnika smo odbili. Tekom dne se je razvijal boj v zmernih mejah.

Boji pehote so se bili severnovzhodno Vermande, ob Holnonskem gozdu in pri Essignyju le Grandu.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Silni delni boji so se bili med Ailetto in Aisno. Po brezuspešnih sunkih izvajanih zgodaj jutraj je izpadel sovražnik zvečer na napad. V celoti smo ga odbili. Vpadalno mesto iz bojev prejšnjih dni je nekoliko razširil in se je ustalil na južnem delu Vaillyja.

Med Aisno in Veslo pehota ni delovala. Izčistili smo mala francoska gnezda, ki so ostala iz bojev dne 14. septembra.

Bojna skupina generalnega polkovnika pl. Gallwitza.

Od Côtesa Lorrainesa do Mozele je proti večeru od časa do časa zopet oživil topovski boj. Pred našimi postojankami so se razvili silni boji pehote, v katerih smo ugrabili ujetnikov. Zvečer je stal sovražnik približno na črti Fresnes-St. Hilaire-Haumont-Rembercourt in ob Rappesškem gozdu.

Bojna skupina vojvoda Alberta.

Odbili smo sovražne sunke na lorenški fronti.

× × ×

Da vrnemo milo za nedrago, ker neprestano mečejo bombe na nemška mesta, so obstreljevalne skupine vrgle v minuli noči na Pariz 22.000 kg bomb.

Včeraj smo sestrelili 24 sovražnih letal in 15 pritrjenih zrakoplovov.

Berlin, 16. septembra zvečer. Uradno: Penevljeni sovražni napadi med Ailetto in Aisno so v velikem omagali. Z drugih bojnih front nič novega.

pl. Ludendorff.

Ameriško uradno poročilo.

14. septembra zvečer. V odseku pri St. Mihielu so ostale naše prednje enote v stiku s sovražnimi silami ter so zavrnile od sovraž-

nika proti Jaulnyu izvršeni protinapad. Sedaj nam je mogoče pregledati uspeh, ki smo ga dosegli tekom zadnjih dveh dni. Sila in rezkost našega napada ter brezprimerna hrabrost francoskih divizij, ki so ramo ob rami z našimi četami nastopile, je imela za posledico, da sta na obeh skrajnih točkah napadajoče sile izvršile svoje združenje ter tekom 27 ur dosegle vse svoje cilje, ki so jim bili stavljeni. Razen osvoboditve nad 150 kvadratnih milj smo vjeli 15.000 sovražnikov ter vplenili velike množine materijala in nad 100 topov vseh kalibrov ter na stotine strojnih pušk in močnarjev, kljub dejstvu, da je sovražnik pri svojem umikanju uničil, kar je le mogel uničiti. Pregledovanje bojišča je izkazalo, da je pustil sovražnik nepregledne množine municije, brzojavnega materijala, železniškega materijala in vozov ter silne množine oblek in opreme na zavzetem ozemlju. Nadaljni dokaz za hitro umikanje sovražnika je dejstvo, da je pustil sovražnik nedotaknjene. Francoska bojna letala, lovski letalci in izvidni letalci ter angleški in italijanski bojni letalci so si delili z našimi letali gospodstvo v zraku ter so mnogo pripomogli k uspehu našega orožja.

Dogodki v Rusiji.

Reuter poroča iz Harbina: General Diederich, dosedanjí poveljnik Čehov v vzhodni Sibiriji, je odstopil. Poveljništvo je prevzel polkovnik Gaida. — Moskovski »Mir« poroča, da usoda zaprtega angleškega konzula Lockharta še ni odločena. Krogi sovjeta trde, da je pripravljena ententa na koncesije v omejenem obsegu in da ostane Lockhart v zaporu, dokler se to vprašanje ne odloči.

Pri Arhangelsku.

Boljševiki so se morali po poročilih iz Moskve umakniti iz več točk južne in severne fronte pri Arhangelsku. Boljševiki so bežali.

Boljševiki o protestu diplomatskega zbora v Petrogradu.

Moskva, 14. septembra. (K. u.) Z ozirom na protestno noto diplomatskega zbora v Petrogradu s 5. septembra, ki se je pečala z rdečim terorjem, objavljajo »Izvestija« obširno, zelo ostro noto Čičerina, ki končava: Najodločnejše odklanjamo vsako vmešavanje nevtralnih držav v korist ruske buržoazije in izjavljamo, da bomo smatrali vsak poskus zastopnikov velesil prekoračiti meje postavnega varstva koristi njih rojakov za podporo ruske protirevolucije.

Politične novice.

— Jugoslovansko vprašanje pred odločitvijo. Graški listi poročajo z Dunaja 16. t. m.: V zvezi s posvetovanji ogrskega ministrskega predsednika z grofom Burianom in raznimi drugimi posvetovanji v ministrstvih na Dunaju so v političnih krogih nastale razne govorice o krizah, o katerih se pa trenutno ne da dognati, koliko je resnice na njih. Iz Budimpešte poročajo, da je stališče barona pl. Hussareka vsled obrata v jugoslovanskem vprašanju omajano. V avstrijskih krogih pa o tem nočejo ničesar vedeti in nasprotno trdijo, da je v ogrski vladi v kratkem mogoča izprememba. Dejstvo je, da je jugoslovansko vprašanje dospelo na odločilno točko. — Dalje poročajo graški listi: Dne 16. t. m. jutraj je došel na Dunaj ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle in bil opoldne sprejet pri cesarju, nakar se je v ogrski ministrski palači več ur posvetoval z ministrom Zichyjem; temu je sledilo večurno posvetovanje z grofom Burianom in daljši pogovor s skupnim finančnim ministrom dr. Spitzmüllerjem. »Ung. Rundschau« poroča, da je na vseh teh posvetovanjih šlo za jugoslovansko vprašanje in da se je ogrskemu ministrskemu predsedniku posrečilo v polnem obsegu uveljaviti ogrsko stališče. — Dr. Wekerle se je že vrnil v Budimpešto; državni finančni minister bar. pl. Spitzmüller pa te dni odpotuje v Bosno-Hercegovino.

O jugoslovanskem vprašanju priobčuje »Arbeiterzeitung« članek, ki ga je bila cenzura 12. t. m. docela pobelila, a ga je sedaj ministerialna komisija, izvzemši nekaj mest, ki jih je črtala, dovolila. Članek pravi, kolikvega pomena bi bilo za mir, ako bi v monarhiji rešili vsaj eno državno pravno vprašanje, ki je za rešitev že zrelo: jugoslovansko. »Tudi vlade so spoznale,« piše članek, »da jugoslovansko vprašanje neodoljivo zahteva rešitve. Toda kar smo dosedaj zvedeli o pogajanjih med Dunajem in Budimpešto, zveni skrajno vznemirljivo. Čujemo o načrtih, katerih uresničitev jugoslovanskega naroda ne bi zadovoljila, marveč v največji meri le ogorčila. Z jugoslovanskim problemom ravna, kakor bi bil to le en sporni predmet več med Dunajem in Budimpešto in namesto da bi iskali rešitve, ki bi Jugoslovane zadovoljila, pa iščejo rešitve, ki bi moč ene ali druge državne polovice povečala. Zdi se, da na Dunaju in v Budimpešti še vedno ne razumejo, v kakšni neločljivi zvezi sta ravno jugoslovansko vprašanje in vprašanje miru.« Kako nedolžen je v ostalem predmetni članek in kako nerazumljivo postopanje cenzure, ki je članek zaplenila, vidimo iz tega, da smatra članek združitev Slovencev z ostalimi Jugoslovani zaenkrat kot neizvršljivo ter priporoča le združitev hrvatsko-srbskih dežel.

Italija pripoznavala Jugoslavijo. Italijanska vlada je naznanila vladam sporazuma, da se strinja s pokretom jugoslovanskega naroda za združitev in osamosvojitve. Italija namerava ustanoviti jugoslovansko legijo, iz katere naj se razvije jugoslovanska armada.

Bosenski deželni načelnik baron pl. Sarkotić je 15. t. m. došel na Dunaj; naslednji dan je došel tlejak kraljevi dvorni minister grof Aladar Zichy.

Demokracijski preobrat pred vratmi? Glasilo grofa Mihaela Karolyi »Virrodot« napoveduje za bližnjo bodočnost velike izpremembe na vodilnih mestih monarhije. Stališče Wekerlejeve vlade je omajano. Vsa znamenja kažejo, da bodo te izpremembe tvorile znaten korak v demokracijski smeri. Konservativni in reakcionarni krogi napenjajo vse moči, da bi izsilili zase ugodno odločitev. Sem spada tudi tajnostno potovanje grofa Tisze na Dunaj. Njegova vrnitev v vladu bi pa na Ogrskem zelo ogorčila. Izpremembe se bodo izvršile v dveh do treh tednih.

Ogrska kriza. V zvezi z avdienco dr. Wekerleja pri cesarju poroča »Az Est«: Ogrska vlada je zašla v krizo, ker ji delajo težkoče vladar, zunanji minister in avstrijska vlada. V ogrski vladi tudi ni sloge, ker se minister za prehrano Windischgrätz ne ujema z Wekerlom, kateremu nasprotuje tudi predsednik skupnega prehranjevalnega urada generalni major pl. Landwehr. Honvedni minister Szurmay želi odstopiti, ker bi šel rad na bojišče. Težave delajo tudi Wekerlejeve želje, ker bi rad vladal s Tiszovo večino.

Ententa in Burianov nastop. »Tribune de Lausanne« pravi: Avstrijska-ogrski mirovna ponudba ne odgovarja zahtevam entente in ni sposobna za mirovna pogajanja.

Kdo ima najtežje stališče? Brezdomno slovenski žurnalst, ki hoče pisati o zunanje-političnem položaju. (Ne pa oni laži-slovenski žurnalst, ki piše v »Novicah«, »Resnici« in »Štajercu« tako, kakor vlada in Nemci diktirajo. Op. por.) V vsenemškem smislu, kakor bi to želela vlada in cenzor, ne more pisati, ker ne more in neče biti veleizdajalec. Da bi pa pisal »vodo«, zato je pa škoda časa, še bolj je pa škoda papirja, katerega sedaj tako primanjkuje. Da bi pisal tako, kakor mu narekuje njegova dolžnost, srce in korist domovine in sicer v tem smislu, kakor je rekel nemški podkancler pl. Payer 12. t. m. nemškimi časnikarjem: »Nemčija se strinja s tem, da se postavijo pravice manjših narodov pod mednarodno varstvo« — o tem pa bogvaruj. »Patriotičen čut« cenzorja tega ne prenese. Naši merodajni krogi bodo morali skrbeti za to, da dobimo v Ljubljano cenzorje, ki vedo nekoliko več, kakor je pisano v »Laibacherici« in »Resnici« in ki vsaj nimajo sovraštva proti našemu narodu.

Delitev Češke je, kakor poročajo nemški listi, gotova stvar. Deželna uprava komisija se razdeli v dva narodna oddelka z enakim številom članov. Ker je štela komisija doslej 5 čeških in tri nemške člane, bodo imenovali na novo dva Nemca. Vsak izmed obeh ločenih oddelkov bo podrejen svojemu, sekcijskemu voditelju in

vsak oddelek bo imel svojega finančnega referenta, ker se bo proračun sestavljal ločeno. Skupni predsednik utegne ostati grof Schönborn. — Najbrže se s 1. oktobrom ustanovita dve prvi okrožji: Ljutomerice in Praga, dasi bo treba premagati še velike ovire, ker manjka uradnikov, primernih prostorov itd.

»Deutsche Wacht« proti miru. Čeljska Vahtarica sicer ni svetovno glasilo, niti glasilo odličnih političnih oseb, vendar je zanimivo proučevati tudi mentalitet slovenskoštajerskih nemškutarjev. V listu od zadnje sobote dne 14. septembra se zgraža nad em, da se ravno sedaj, ko se Hindenburg umika, toliko govori o miru in pravi: »Kak mir bo to in kdo ga bo deležen. Ako bi bila federalizacija Avstrije predpogoj in posledica takega miru, potem bi bil mir sramotne kapitulacije, kakoršne še zgodovina ni videla.« Za pečko se-deči štajerski nemškutarji so za nadaljevanje vojske!

Proti Slovincem. Da je dobil notarsko mesto v Brežicah Nemec dr. Winkler, je zausnica, ki jo je dalo štajerskim Slovincem Hussarekovo ministrstvo. Kakor se sliši, bo tudi slovenjeograško mesto zasledeno z Nemcem. Kljub temu si upa mož na ministrskem predstvedstvu oovoriti, kako se nenemškimi narodnostim dobro godi.

Kongres za oskrbo invalidov so 16. sept. otvorili na Dunaju. Kongres so sklicali: nemško društvo za oskrbo invalidov, nemška ortopedična zveza in društvo »Tehnika za vojne invalide«. Ob otvoritvi so bili navzoči med drugimi nemški poslanik grof Wedel, knez Hatzfeldt, vojni minister baron Stöger-Steiner, ministrski predsednik baron pl. Hussarek in več drugih ministrov. Vojni minister je v svojem govoru poudarjal, da smatra država skrb za invalide za svojo najnujnejšo in najodličnejšo nalogo.

Posveti grofa Hertlinga s strankami večine. Grof Hertling se je posvetoval z voditelji večine državnega zbora. Pri posvetu sta bila tudi državna tajnika pl. Hintze in Wallraf. Razpravljali so o položaju, ki ga ustvarja mirovna demarša avstrijsko-ogrsko vlade. Posvet je trajal od 11. ure dopoldne do pol 2. ure popoldne.

Gospodarska konferenca v Soliji. »Voss. Ztg.« poroča, da se bo v prvi polovici oktobra vršila v Soliji pod predstvedstvom bolgarskega kralja gospodarska konferenca, katere se bodo udeležili zastopniki Nemčije, Avstrije-Ogrske, Bolgarije in Turčije. Na konferenci hočejo ugotoviti glavne smeri za udeležbo Bolgarije na srednjeevropskem gospodarskem sistemu za časa prehodnega gospodarskega stanja. Razen tega se bodo pečali z ureditvijo visečega donavskega in črnomoškega vprašanja, v kolikor tiče Bolgarije.

Posvet španskega zunanjega ministra. San Sebastian, 14. sept. (K. u. Reuter.) Zunanji minister je odpotoval na mejo, kjer se je sestal z veleposlanikom v Franciji, s katerim se je dolgo razgovarjal.

Nova Perzijska vlada. Pariz, 15. septembra. (K. u.) Nova perzijska vlada, ki se je imenovala 7. avgusta in ki je pričela poslovati šele potem, ko so s silo odstranili več prejšnjih ministrov, je sledeče sestavljena: Ministrski predsednik in notranji minister: Nussur ed Dauleh; zunanji minister: Bošaver el Memalik; finančni minister: Mošer el Mulk; minister javnih del in trgovine: Dabir el Mulk; minister bogočastja: Nasir ed Davlh; pravosodni minister: princ Firus; vojni in poštni minister še nista imenovana.

Dnevne novice.

Začetek šol. Pišejo nam: Od dne do dne pričakujemo, ali bodo naše gosposke sprevidile potrebo, da se preloži začetek šole na prvi oktober, pa zastonj čakamo. Odločilne gosposde vabimo, naj pridejo sami pogledat, ali potrebujemo v tem mesecu moških moči doma ali ne. Novomeška gimnazija vzgaja skoro same kmečke fantje, in premnogo je družin, v katerih so le-ti zdaj edina moška moč, rekli bi, edini gospodar doma. In zdaj, ko imamo največ dela, naj gredo z doma, ker tako zahteva paragraf iz onih časov, ko smo bili veseli, da nam je šel fant čimprej spod nog. Vreme nas zadržuje na vseh koncih in krajih, dež na dež, le tu in tam kak čeden dan. Porabiti moramo skoro vsak trenutek, ko vreme dopusti, da kaj pospravimo z njiv in travnikov, zdaj naj pa odidejo še fantje. Pustite nam otroke še do konca tega meseca, potem bomo že shajali, ko bo najnujnejše opravljeno. Dunajskim otrokom je vseeno, kedaj začno, za nas pa ni vseeno! Več Dolenjcev.

Učiteljske doklade. Predsedniki vseh združenih učiteljskih organizacij na Kranjskem se pozivljajo, da skličejo za nedeljo dne 22. ali 29. t. m. izredne občne zборе, da se dogovorimo za nadaljno postopanje v slučaju, da se nam 1. oktobra draginjske doklade ne izplačajo. Člani organizacij naj se skličejo na tak kraj, kamor večina učitelstva iz okraja najlažje pride.

Pogovorimo se tudi glede naše aprovizacije. — Učitelj z dežele.

Trgovsko šolo nameravata ustanoviti v Zadru Zadržna zveza in Dobrotvorno društvo.

Povišanja v politični službi. Dunaj, 17. sept. (K. u.) »Wiener Zeitung«: Notranji minister je imenoval okrajne komisarje Rajmunda Svetka, Gvidona Kočevarja pl. Kondenheim, Franca Podboja, Jožefa Friedla, Vincenca Borštnerja in Henrika Stesko za deželnovaladne tajnike.

Umrj je v vojaški bolnici v Kandiji pri Novem mestu za pljučnico iz Srbije vrnivši se stud. forest., c. in kr. poročnik g. Ant. Wolf, sin g. c. kr. poštnega nadkontrolorja A. Wolfa v Ljubljani. Vleč. rodbini naše iskreno sožalje!

Slovensko Planinsko Društvo poroča, da je Kamniška koča na Kamniškem sedlu dne 16. septembra zaprlo. Vstop v kočo je mogoč le v spremstvu oskrbnice ter se je tozadevno oglasiti pri oskrbnici v turistovski koči ob izviru Kamniške Bistrice, katera ostane tudi pozimi oskrbovana. — Enako bode hotel »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru ostal pozimi odprt in oskrbovan.

Vojni kurat Vrečko Jožef, dodeljen distriktnemu poveljstvu v Maniagu, je odlikovan z duhovnim križcem II. razreda na belordecem traku radi izbornega in požrtvovalnega službovanja pred sovražnikom.

Iz ljudsko-šolske službe. Začasno učiteljico na Blokah je imenovana Josipina Molik, za suplentinjo v Sp. Zemunu Karolina Vrh, za časasnega učitelja v Vipavi Valentin Tomšič, za suplentinjo v Vipavi Dora Bratovž, za časasnega učiteljico v Rovtuh Marija Kunc, za suplentinjo v Sp. Idriji Gabrijela Rajer, za časasnega učiteljico istotam Frančiška Kavčič. C. kr. okr. šolski svet v Kočevju je imenoval suplentinjo Josipino Osterman za provizorično učiteljico na deški ljudski šoli v Ribnici.

Zločin. Od 29. avgusta t. l. je pogrešala družina svojega očeta Ant. Čermelj, čevljarja iz Ajdovščine št. 127. Čez teden dni pa so ga dobili ljudje utopljenega v reki Vipava blizu Ustja. 29. avgusta je bil šel pozno v noč domov iz gostilne, srečali so ga vojaki, mu vzeli denar in ga vrgli v narasli potok Hubelj, ki se steka v Vipavo. Zdravniška preiskava je do-gnala, da ni imel nobene druge rane. Zalostne posledice vojske in alkohola.

Društvena vest. Deželno predstvedstvo za Kranjsko je sprejelo na znanje ustavitve društva »Lovski klub Dole« s sedežem v Doleh.

Potres je močno poškodoval otok Miloš. Veliko poslopij se je podrlo.

Ljubljanske novice.

Ij Opozarjamo na ustanovni občni zbor društva »Narodna galerija«, ki bo jutri, v sredo, zvečer ob sedmih v dvorani občinskega sveta na mestnem magistratu v Ljubljani. Ker gre za ustanovitev vseslovenskega kulturnega zavoda, ki pomenja v umetnosti to, kar v vedi vseučilišče ali akademija znanosti, je želeli najmnogobrojnejše udeležbe. Dostop k zborovanju ima vsakdo. Vsakdo se lahko tudi še na zborovanju prijavi za člana.

Ij Slovensko gledališče. Kakor izvemo, se otvori slovensko gledališče v soboto, dne 28. t. m., z otvoritveno predstavo »Divji lovec«. V nedeljo, dne 29. t. m., pa se poje Smetanova opera »Prodana nevesta«.

Ij Za vzgojo nemškutarjev. Naučni minister je podelil pravico javnosti od ljubljanskega šolskega kuratorija vzdrževati zasebni nemški ljudski šoli v Spodnji Šiški, ki naj nam vzgaja nemškutarje.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Janša, posestnica, 57 let. — Karel Seurig, trgovec in posestnik, 47 let. — Fran Srečnik, rejeneč, 4 leta. — Josip Janežič, tovarniški delavec, 60 let. — Apolonija Vasilič, bivša branjevka, 81 let. — Matija Bašelj, zasebnik, 72 let. — Katarina Habjan, kuharica, 54 let. — Helena Poljanec, zasebnica, 66 let. — Otilija Loch, bolniška de-vica, 55 let.

Primorske novice.

Odlikovan je bil z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje krajni načelnik v Sv. Križu pri Trstu Just Tence.

Poročil se je v št. Lenartu pri Veliki Nedelji goriški odvetnik dr. Franc Irgolič, sedaj računski praporščak, z gospo Mari-co vd. Ofner, roj. Zorko, iz Maribora.

Zalostni vojni prizori. Te dni so na Reki razdeljevali tisti kilogram sladkorja, ki je bil določen za vkuhavanje sadija. Uboge ženske so čakale pred komisarijatom od prejšnjega večera do drugega dne. Več jih je od slabosti omedlelo, ena je na ulici porodila.

Vtis mirovne note v Trstu. V soboto zvečer je med predstavo v gledališču »Politeama Rossetti« igralec Dangelj prečital brzojavko o avstrijski mirovni noti.

ki jo je bil telefonično prejel »Laboratore«. Brzojavka je napravila silen vtis: občinstvo je skočilo na noge in začelo gromovito ploskati in vzklikati. Po predstavi je hitela množica pred uredništva, da bi zvedela kaj več.

Četrtrič je bil odlikovan in sicer to pot z veliko srebrno svetinjo Andrej Močnik, župan iz Grahovega na Goriškem, sedaj narednik pri 122. pešpolku.

Komu je kaj znano o družini Antona Humar iz Banjšice št. 26 pri Gorici. Do 11. soške bitke so bili doma, nato so pa odšli na Kranjsko. Prijaznih obvestil prosil Ivan Humar, k. k. Sicherheitswachmann im Flüchtlingslager B 47/I, Bruck a. d. L., N. Ö.

Štajerske novice.

Š župnik Alojzij Suta. Dne 10. septembra je po daljši bolezni umrl v 53. letu svoje starosti č. g. Alojzij Suta, župnik v Šmarjeti pri Ptuj. Rojen je bil leta 1865, v prijaznem Sv. Bolfanku v Slov. goricah, v mašnika posvečen leta 1889. Kot kaplan je služboval pri Sv. Marjeti pri Ptuj, kot kaplan in provizor v Sevnici do leta 1897, ko je bil imenovan za župnika pri Sv. Marjeti pri Ptuj. Pogreb se je vršil v petek, dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne. Svetila mu večna luč!

Š Strašna nesreča. V petek popoldne ob 3. uri se je dogodila na križišču ceste in železniške proge v Brežicah strašna nesreča. Železniške ograje pri železniški progi ni mogel čuvaj vsled defekta zapreti, vojaški avtomobil, ki ni opazil prihoda vlaka, zavozi na progo, dirjajoči vlak pa v avtomobil. Vlak je v avtomobil zavožil s tako strašno silo, da je bil avtomobil v hipu ves razkosan, štiri osebe v avtomobilu pa na mestu mrtve. Imena ponésrečenih vojakov še niso znana.

Š Posestvo Ehrenhausen iz zapuščine olomuškega nadškofa dr. Kohna je kupil moravski Nemec, veleindustriec Teodor Haberhauer.

Gospodarske novice.

Borzna poročila.

Devize na Dunaju imajo sledeči kurzi: Amsterdam 536, Curigo (Švica) 255, Stockholm 368.50, Berlin 173.15.

Industrijski in bančni papirji se niso mogli vzdržati na višini, ki so jo dosegli početkom tedna. Tudi obligacije so nekoliko popustile na ceni.

Aprovizacija.

a Oddaja mesa. Jutri, v sredo, dne 18. t. m., bodo oddajali mesarji za vso Ljubljano po 10 dkg mesa na osebo.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1600. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1600 prejmejo goveje meso v sredo, dne 18. t. m., popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od 2 do pol 3 št. 1 do 200, od pol 3 do 3 št. 201 do 400, od 3 do pol 4 št. 401 do 600, od pol 4 do 4 št. 601 do 800, od 4 do pol 5 št. 801 do 1000, od pol 5 do 5 št. 1001 do 1200, od 5 do pol 6 št. 1201 do 1400, od pol 6 do 6 št. 1401 do 1600. Stranka dobi za vsako osebo 10 dkg mesa, kilogram stane 2 K 80 vin.

a Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v sredo, dne 18. t. m., dopoldne v cerkvi sv. Jožefa.

Franz Josef-grenčica doseže izdatno odvajanje, urejeno prebavo in poviša slast do jedi, kar je česče v zvezi očitim zboljšanjem splošnega počutka.

poslanec v Ljubljani. Katoliška tiskarna v Ljubljani.